

Kvægdyrlægens stemme

Hvornår er det tid til at stoppe i praksis? Hvordan takler man at løfte i flok uden at få dårlig samvittighed, når kolleger må træde til? Og skal vi være bekymrede for tempoet i de krav, landmanden hele tiden stilles over for? Det er nogle af de spørgsmål, som tre kvægdyrlæger gør sig tanker om i denne udgave af klummen.

TEKST DYRLÆGERNE TROELS LØWIG LARSEN¹ OG DORTE BAY LASTEIN²

¹Dyrlæge, Project Manager, Boehringer Ingelheim Animal Health Danmark A/S
²Dyrlæge, ph.d., adjunkt, KU SUND

Kvægdyrlægens stemme er en klumme, der bringer tanker til torvs fra hverdagen i kvægpraksis. Hvilke store og små spørgsmål, overvejelser, glæder og bekymringer optager os som dyrlæger i vores daglige liv blandt folk og fæ? Vi har spurgt en række kvægdyrlæger: »Hvad optager dig som kvægdyrlæge« og søgt at gengive svaret så ufortolket som muligt. Ytringerne i denne klumme er altså ikke udtryk for vores egne overvejelser eller holdninger, men udelukkende en formidling af kollegers svar på vores åbne spørgsmål. Vi har tilstræbt at få så bred en vifte af dyrlæger som muligt til at ytre sig

Til denne klumme har vi igen talt med tre kvægdyrlæger, der her har indvilget i at dele deres tanker med os andre om, hvad der optager lige netop dem.

Dyrlægen som holdspiller

Dyrlæge 1 er lidt udfordret på, hvornår det er tid til at stoppe i praksis. På den ene side tilsiger dåbsattesten vores kollega at overveje et snarligt farvel til praksis, men fysik og engagement er modsat i så god forfatning, at beslutningen om arbejdslivets afslutning er skudt nogle år ud i fremtiden. Dyrlæge 1 er glad for sit arbejde og for samspillet med landmænd og kolleger.

- Jeg har de kunder, som jeg har det godt med, og vi forbedrer alt det, vi kan, siger dyrlæge 1, som ikke synes ARLA, SEGES og Fødevarestyrelsen bakker landmanden op.

De kunne i fællesskab bidrage med at demonstrere, hvilken konsekvens det kunne have at nedlægge mælkeproduktionen i Danmark på områder som klima, miljø og kultur sammenholdt med konsekvensen af at flytte produktionen andre steder hen. I sorte øjeblikke føler vores kollega, at »man måske er en uddøende race«, mens mange lyse stunder går med at opmuntre og motivere særligt unge landmænd til at fortsætte det gode arbejde.

Arbejdspladsen ligger også dyrlæge 1 på sinde, idet »alle praktiserende dyrlæger burde prøve at være medejer af en praksis«. Det er både sjovt og udfordrende, og så giver det muligheder for at være med til at påvirke egen hverdag og lære næste generation dyrlæger op.

- De skal lære at være grundige i deres arbejde, passe på sig selv og være ydmyge overfor faget, kunder og kolleger. Så kan man begå sig, understreger vores kollega.

En sidste ting, som dyrlæge 1 er påvirket af, er følelsen af at skulle stå på mål for de nye salmonellaregler. Med problemet inde på livet i det daglige synes det til tider således, at handlingsplanerne står i vejen for succes med bekæmpelsen af salmonella.

- Det slider på arbejdsglæden, og flere af »den slags« regler kan i sidste ende være med til at fremrykke min exit fra praksis, slutter dyrlæge 1.

Dyrlægen på barselsorlov

For en kvindelig dyrlæge i den føde-dygtige alder optager tanker om overgang fra arbejdsliv til barsel meget. Samvittighedsfuldt har dyrlæge 2 brugt de sidste måneder på at sørge for at »aflevere et rent skrivebord« til sine kolleger, som har taget mere af det stærkt risikobetonede praktiske arbejde i nærkontakt med dyrene (fødsler, lange besætningsbesøg osv.), for at skåne hende. Hun er taknemmelig for arbejdsfordelingen, og at kvægdyrlæger og vores praksisstruktur gør det muligt, at man som gravid kan føle sig nyttig alligevel ved at lave rapporter for egne og andres besætninger samt andet formidlingsarbejde (artikler og undervisning) i sådanne perioder.

Hun er optaget af, hvordan det er at være en del af »et team«, der rummer denne strukturelle udfordring. At man løfter i flok og rummer, at én dyrlæge træder i baggrunden, samtidig

med at man tilmed fra landmændenes side møder umådelig stor velvilje og bliver båret igennem sin graviditet – og de fysiske udfordringer, som den afføder.

Taknemmeligheden har dog en bagside, idet vores kollega føler en form for skyldfølelse overfor sine kollegaer, som i hendes fravær må arbejde ekstra i staldene. En følelse som forværres, fordi barselsvikarer er svære at få, og dem, som kan fås, ofte er nyuddannede og uden erfaring, og derfor kræver oplæring oveni. Hun beskriver, at følelsen af skyld er tiltaget siden hendes første barsel samt accelereret af, at flere kollegaer er på barsel samtidigt.

Midt i de nære tanker om barsel – de praktiske risici og sikkerhed i sin jobfunktion – tænker dyrlæge 2 også på fremtiden. Hun er ikke nervøs for de nærmeste år, men dystre tanker om erhvervet som kvægbonde og kvægdryrlæge om 25-30 år kan godt krydse forbi. Denne bekymring bundet i, at vores kollega grundlæggende føler sig privilegeret ved at være kvægdryrlæge. Hun fremhæver muligheden for at kombinere familieliv og en hverdag, hvor der er lange vagter og travlhed, men at vagterne er sjældne og derfor ikke et problem. Hun ser sin funktion i praksis og i samfundet som en meningsfuld og identitetsskabende plads med rum til både faglig og personlig fordybelse. Hun ser lidt dyrlægejobbet som et »kald«, som dog ikke fylder mere, end det også giver hende adgang til andre gode ting i hverdagslivet.

Dyrlægen som sparringspartner

Dyrlæge 3 er meget glad for sit arbejde. Glæden består ikke mindst i det forhold, at han føler, at han sparrer med ligeværdige mennesker og således ikke rådgiver dem i gængs forstand.

Han er en smule bekymret på landmændenes vegne, idet han synes, at strømmen af krav om evig forandring kan være svær at følge med i for den enkelte landmand. Det er mere tempoet i forandringen, som bekymrer,

også sværere at indføre nye rutiner.

Dyrlæge 3 frygter lidt, at vi i Danmark kan ende som i Sverige, der er gået fra at være et fødevareeksportrende land til at være et fødevareimporterende land. Der er også bekymring over den omsiggribende bureaukratisering af visse processer – fx nødslagtningssattester – som medfører helt unødvendigt ekstraarbejde.

Med hensyn til faglig organisering så dyrlæge 3 helst, at det var muligt at blive medlem udelukkende af Dyrlæ-

” Taknemmeligheden har dog en bagside, idet vores kollega føler en form for skyldfølelse overfor sine kollegaer, som i hendes fravær må arbejde ekstra i staldene.

for kravene til bedre dyrevelfærd, renere miljø og lavere klimabelastning er han fuldstændig enig i. Man forøger på den korte bane omkostningerne til produktionen, uden at indtægterne følger med, og det vil kunne koste landmænd livet som selvstændige erhvervsdrivende.

Vores kollega er optaget af den udfordring, som landmændene oplever, i form af rekruttering og fastholdelse af arbejdskraft. Der er for tiden et lavere udbud af kvalificeret arbejdskraft, og vi er ikke længere lønførende i en EU-kontekst, og det gør, at mange dygtige medhjælpere fra Østeuropa, Baltikum og Ukraine finder jobs i andre lande. Det stiller større krav til landmændene om at oplære udenlandske medarbejdere, og det gør det

geforeningens kvægfaglige forum, og således ikke være medlem af enhedsforeningen. Han synes, det er svært at forene interesser på tværs af faggræne og ansættelsesvilkår.

Hvad tænker du?

Giv din kollegas tanke en tanke! Tænk du det samme? Har du et helt andet perspektiv? Er det vigtigt for os? Skal eller bør vi reagere? Hvis du gerne vil bidrage til klummens indhold, så ring eller skriv til Troels (2272 4979, tdyrlaege@gmail.com) eller Dorte (2064 1151, dbl@sund.ku.dk), så kommer vi forbi ved lejlighed i løbet af året og lytter. ♦